

OPINIA RADY

w sprawie zaktualizowanego programu stabilności na lata 2009–2013 przedstawionego przez Słowenię

(2010/C 144/05)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

(1) W dniu 26 kwietnia 2010 r. Rada zbadała zaktualizowany program stabilności Słowenii na lata 2009–2013.

(2) W latach poprzedzających kryzys Słowenia cieszyła się solidnym wzrostem gospodarczym, mającym swoje źródło w dynamicznym eksporcie i inwestycjach. Szybka ekspansja zakończyła się w ostatnim kwartale 2008 r., kiedy światowy kryzys poważnie i dość nagle uderzył w słoweńską gospodarkę, głównie poprzez osłabienie wymiany handlowej, istotnej ze względu na wysoki stopień otwartości słoweńskiej gospodarki. Spowolnienie gospodarcze, które nastąpiło po fazie pojawiania się zagrożeń związanych z „przeżyciem” gospodarki i utratą konkurencyjności powoduje pewne dostosowanie gospodarki: od końca 2008 r. różnica w stopie inflacji w stosunku do strefy euro oraz deficyt bilansu płatniczego stopniowo maleją, przy czym ten ostatni w 2009 r. zbliżył się do równowagi.

W wyniku pogorszenia koniunktury gospodarczej, w związku ze środkami podjętymi na rzecz jej ożywienia zgodnie z Europejskim planem naprawy gospodarczej, a także dużą wewnętrzną dynamiką wydatków, sytuacja budżetowa Słowenii uległa szybkiemu pogorszeniu. Ze względu na silny wzrost deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych – z poziomu 1,8 % PKB w 2008 r. do szacowanego w 2009 r. poziomu 5,7 % PKB – w dniu 2 grudnia 2009 r. Rada podjęła decyzję stwierdzającą istnienie nadmiernego deficytu w Słowenii, wyznaczając termin na dokonanie jego korekty do 2013 r. Poza przywróceniem dobrego stanu finansów publicznych, między innymi przez dalsze reformy systemu emerytalnego, do najważniejszych wyzwań dla słoweńskiej gospodarki należy wzmocnienie jej odporności i odzyskanie konkurencyjności, aby możliwe było pełne wykorzystanie globalnego ożywienia gospodarczego. Wymaga to lepszej korelacji zmian wynagrodzeń i wydajności oraz przeprowadzenia reform strukturalnych.

(3) Choć spadek realnego PKB, jaki odnotowano w warunkach obecnego kryzysu, ma w znacznej mierze charakter cykliczny, to ucierpiał także poziom produktu potencjalnego. Kryzys może ponadto wpłynąć w średniej perspektywie na wzrost potencjalny za sprawą: zmniejszenia inwestycji, ograniczeń w dostępie do kredytu i wzrostu bezrobocia strukturalnego. Skutki kryzysu gospodarczego nałożą się ponadto na negatywny wpływ starzenia się społeczeństwa na produkt potencjalny i stabilność finansów publicznych. W tej sytuacji istotne będzie przyspieszenie tempa reform strukturalnych celem wsparcia wzrostu potencjalnego. Duże znaczenie dla Słowenii ma w szczególności zwiększenie produktywności i ograniczenie wzrostu jednostkowych kosztów pracy dzięki podjęciu reform w obszarze badań i innowacji, a także na rynku pracy.

(4) Scenariusz makroekonomiczny będący podstawą programu przewiduje, że w 2010 r. realny PKB znacznie ponownie wykazywać dodatni wzrost na poziomie 0,9 %, po spadku o 7,3 % w 2009 r. (7,8 % zgodnie z szacunkami urzędu statystycznego opublikowanymi w dniu 1 marca 2010 r.), a następnie przyspieszy do średniego poziomu równego 3,2 % w pozostałych latach okresu objętego programem.

Z dostępnych obecnie informacji⁽²⁾ wynika, że scenariusz ten oparty jest na realistycznych założeniach dotyczących wzrostu do 2011 r. oraz na optymistycznych założeniach w odniesieniu do kolejnych lat. Prognozowany spadek zatrudnienia i odpowiadający mu wzrost stopy bezrobocia mogą okazać się większe niż oczekiwano w związku z: (i) stopniowym wycofywaniem tymczasowych programów wsparcia rynku pracy, jeżeli nie będzie temu towarzyszyć w koniecznych przypadkach polityka aktywizacji i szkoleń, która sprzyja realokacji pracowników i zmianie ich kwalifikacji; oraz (ii) planowanym stopniowym wzrostem minimalnego wynagrodzenia w latach 2010–2012. Przedstawione w programie prognozy dotyczące inflacji wydają się realistyczne.

(5) W programie szacuje się, że w 2009 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 5,7 % PKB, wzrastając z 1,8 % PKB w 2008 r. Podczas gdy prognozowany udział wydatków z tytułu odsetek w PKB pozostał zasadniczo stabilny, saldo pierwotne znacznie się pogorszyło. Jak wspomniano powyżej jest to spowodowane działaniem automatycznych stabilizatorów, dużą wewnętrzną dynamiką transferów socjalnych i wynagrodzeń w sektorze publicznym, a także różnymi działaniami dyskrecyjnymi, w tym podejmowanymi w odpowiedzi na kryzys działaniami o wartości odpowiadającej około 1,5 % PKB, które rząd przyjął zgodnie z Europejskim planem naprawy gospodarczej. Zgodnie z programem planuje się, że w 2010 r. kurs polityki

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1. Dokumenty przytoczone w niniejszym tekście są dostępne na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Ocena uwzględnia w szczególności prognozę służb Komisji z jesieni 2009 r., a także inne informacje, które uzyskano od tego czasu.

budżetowej przybierze charakter umiarkowanie restrykcyjny, który znacznie się wzmocni w kolejnych latach, zgodnie z zalecaną przez Radę strategią wyjścia oraz w celu dokonania korekty nadmiernego deficytu do 2013 r.

- (6) Zgodnie z programem w 2010 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych ma ustabilizować się na poziomie 5,7 % PKB. Biorąc pod uwagę gwałtowny wzrost obciążenia płatnościami z tytułu odsetek, przewiduje się zmniejszenie deficytu pierwotnego o 0,7 punktu procentowego, do poziomu nieco poniżej 4 % PKB. Strategia budżetowa na 2010 r. – jeśli traktować ją dosłownie – jest zasadniczo zgodna z zaleceniem z dnia 2 grudnia 2009 r. przyjętym przez Radę na podstawie art. 126 ust. 7, zgodnie z którym należy zrealizować zaplanowane na 2010 r. działania konsolidacyjne.

Działania dyskrecjonalne po stronie wydatków – a mianowicie z jednej strony dalsze obniżenie stawki podatku dochodowego od osób prawnych i dodatkowa ulga podatkowa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, a z drugiej strony dalsze podniesienie stawek akcyzy i zmiana podatku od emisji dwutlenku węgla (którą należy jeszcze sprecyzować i przyjąć) – zasadniczo nie mają wpływu na budżet. Prognozuje się jednak, że dochody wzrosną o 0,8 punktu procentowego PKB w stosunku do szacunkowego wyniku za 2009 r., dzięki zakładanemu zwiększeniu dochodów z tytułu podatków pośrednich⁽¹⁾ oraz nieznacznemu wzrostowi „innych” dochodów. Działania planowane na 2010 r. po stronie wydatków – obejmujące odłożenie na dalszy termin podwyżek wynagrodzeń w sektorze publicznym, zasady prowadzące do skromniejszej indeksacji stawek świadczeń społecznych, w tym emerytur, oraz niższe transfery kapitału – powinny przynieść oszczędności na poziomie około 1,25 % PKB w porównaniu ze scenariuszem opartym na niezmiennym kursie polityki, jednak biorąc pod uwagę dużą wewnętrzną dynamikę wydatków, nadal planuje się niewielki wzrost wskaźnika wydatków pierwotnych w 2010 r. W tej sytuacji przewiduje się, że saldo strukturalne, tj. saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, obliczane zgodnie ze wspólnie przyjętą metodyką, poprawi się jedynie nieznacznie, o 0,25 punktu procentowego PKB, po pogorszeniu o 0,25 punktu procentowego PKB w 2009 r.

- (7) Głównym celem zawartej w programie średnioterminowej strategii budżetowej jest obniżenie deficytu do poziomu poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB do 2013 r. zgodnie z zaleceniem Rady przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7, przy docelowych wartościach deficytu na poziomie 4,2 %, 3,1 % i 1,6 % PKB odpowiednio w 2011 r., 2012 r. i 2013 r. Średniookresowa strategia konsolidacji oparta jest na szeroko zakrojonym ograniczeniu wydatków pierwotnych. Program zawiera odniesienia do szeroko zakrojonych działań planowanych w celu wsparcia tej strategii, ale działania te należy jeszcze w pełni doprecyzować i uchwalić. Mają one prowadzić do zwiększenia efektywności sektora publicznego oraz racjo-

nalizacji świadczonych usług publicznych i ochrony społecznej. Ponadto zawarte w programie prognozy budżetowe obejmują całkowite wygaśnięcie tymczasowych środków stymulacyjnych po rozpoczęciu ich stopniowego wycofywania w 2010 r.

W latach 2010–2013 prognozuje się średnią roczną poprawę salda strukturalnego o nieco mniej niż 0,75 punktu procentowego PKB, co jest w dużej mierze zgodne z zaleceniem Rady przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7. W ciągu okresu objętego programem korekta będzie realizowana w nierównomierny sposób, przy czym restrykcyjny charakter kursu polityki budżetowej będzie dominował w 2011 r. i 2013 r. W programie potwierdzono średniookresowy cel budżetowy w zakresie sytuacji budżetowej Słowenii, którym jest osiągnięcie deficytu strukturalnego na poziomie 1 % PKB zgodnie z pierwotnym założeniem z 2005 r. Biorąc pod uwagę najnowsze prognozy i poziom zadłużenia, wydaje się, że cel ten nie uwzględnia w wystarczający sposób ukrytych zobowiązań związanych ze starzeniem się społeczeństwa, mimo że zadłużenie nie przekracza wartości referencyjnej wynoszącej 60 % PKB. Salda strukturalne odpowiadające określonym w programie docelowym wartościom deficytu wskazują, że średniookresowy cel budżetowy nie zostanie osiągnięty w okresie objętym programem.

- (8) Wyniki budżetowe mogą okazać się gorsze niż przewidziano w programie i zagrożenie to zwiększa się w miarę upływu okresu objętego programem. Wydaje się, że w 2010 r. prognozowany znaczny wzrost podatków pośrednich jedynie częściowo wynika ze środków określonych w programie i że jest on zawyżony, biorąc pod uwagę gorsze perspektywy w zakresie spożycia prywatnego. W ubiegłych latach wyniki dotyczące wzrostu wydatków przekroczyły plany i sytuacja ta może się powtórzyć. Począwszy od 2011 r. istnieje większe ryzyko przekraczania planowanych wydatków, ponieważ środki stanowiące podstawę ich ograniczenia nie zostały jeszcze w pełni określone lub przyjęte, a w przypadku niektórych z nich można oczekiwać, że będą zależeć od wyników negocjacji z partnerami społecznymi. Ponadto wielkość przewidywanych oszczędności należy postrzegać w kontekście dużej wewnętrznej dynamiki wydatków w ostatnich latach, zwłaszcza w odniesieniu do wynagrodzeń i transferów socjalnych (w tym emerytur), które zgodnie z planem mają w znaczny sposób przyczynić się do obniżenia deficytu. Stwierdza się, że prognozowane znaczne zmniejszenie wydatków inwestycyjnych w całym okresie objętym programem ma odzwierciedlać wzrost wykorzystania funduszy strukturalnych UE, co może się jednak okazać trudne wobec niedostatecznej zdolności absorpcyjnej. Ryzyko po stronie dochodów jest związane z optymistycznym scenariuszem makroekonomicznym po 2011 r.
- (9) W programie oszacowano, że dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrósł wyraźnie z 22,5 % PKB w 2008 r. do 34,4 % PKB w 2009 r. (przy uwzględnieniu niższej nominalnej wartości PKB w szacunkach urzędu statystycznego opublikowanych w dniu 1 marca 2010 r. dług brutto w 2009 r. mógł być wyższy o około 1 punkt procentowy PKB). Główne czynniki, które się do tego przyczyniły, to wzrost pierwotnego deficytu oraz znaczna wartość rezydualna zmiany długu, która odzwierciedla operacje dokapitalizowania

⁽¹⁾ W budżecie na lata 2010–2011 wskazano, że akcyza na produkty energetyczne ma skorzystać ze wzrostu ilości sprzedawanych olejów mineralnych, a dochody z VAT-u mają wzrosnąć dzięki niższemu zwrotom VAT-u w stosunku do 2010 r.

i zastrzyki płynności w ramach wsparcia sektora finansowego. Prognozuje się, że wskaźnik zadłużenia utrzyma się podczas całego okresu objętego programem na poziomie poniżej określonej w Traktacie wartości referencyjnej, ale wzrośnie o ponad 8 punktów procentowych do 2012 r., tj. do prawie 43 % PKB, głównie z powodu deficytów pierwotnych i poprawy perspektyw dotyczących nominalnego PKB, a w 2013 r. odnotuje niewielki spadek wynikający z powrotu do sytuacji nadwyżki pierwotnej. Biorąc pod uwagę zagrożenia dla celów budżetowych potęgowane przez niepewność co do wartości rezydualnej zmiany długu wynikającej ze wsparcia dla sektora finansowego, wskaźnik zadłużenia może się kształtować mniej korzystnie niż przewidziano w programie.

- (10) Ze średniookresowych prognoz dotyczących długu, w których zakłada się stopniowy powrót tempa wzrostu PKB do poziomów przewidywanych przed kryzysem i przywrócenie stóp podatkowych do poziomów sprzed kryzysu oraz które uwzględniają wzrost wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa, wynika, że przewidziana w programie strategia budżetowa – jeśli traktować ją dosłownie i przy założeniu, że kurs polityki się nie zmieni – ustabilizowałaby wskaźnik zadłużenia na kilka lat, ale nie zahamowałaby jego powrotu do lekko rosnącej tendencji około 2020 r.
- (11) Długoterminowy wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet jest znacznie powyżej średniej UE, co wynika głównie ze stosunkowo dużego wzrostu udziału wydatków na emerytury w PKB w nadchodzących dekadach. Szacowana w programie sytuacja budżetowa w 2009 r. wzmacnia wpływ starzenia się społeczeństwa na lukę w długookresowej stabilności finansów publicznych.

Do zmniejszenia zagrożeń dla stabilności finansów publicznych, które w sprawozdaniu Komisji z 2009 r. na temat długoterminowej stabilności finansów publicznych⁽¹⁾ oceniono jako wysokie, przyczyniłoby się osiągnięcie nadwyżek pierwotnych w perspektywie średnioterminowej oraz przeprowadzenie reform strukturalnych, w tym reform mających na celu ograniczenie znacznego wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa. Korzystne byłoby oparcie wdrożenia wspomnianych reform strukturalnych na planowanej dwuetapowej reformie systemu emerytalnego, przedstawionej w rządowej „Strategii wyjścia na lata 2010–2013” przyjętej w lutym 2010 r.

- (12) Przyjęcie dwuletnich kroczących budżetów podsektora rządu centralnego oraz pułapu ogólnej wysokości długu podsektora samorządowego stanowi utrwaloną pozytywną cechę słoweńskich ram budżetowych. Nadal istnieje jednak możliwość poprawy zarządzania budżetem. Pewną słabością dwuletnich budżetów kroczących jest na przykład

fakt, że cele ustalane na drugi rok podlegają zmianom w ramach budżetu na następny rok. Ponadto wykonanie budżetu w latach 2006–2008 oraz, w pewnym zakresie, w 2009 r. pokazuje, że istnieje pewne ryzyko przekroczenia planowanych wydatków. W 2009 r. wprowadzono środki w celu wzmocnienia ram budżetowych w Słowenii, tj. budżetowanie zadaniowe i powołanie niezależnej rady budżetowej, oraz przewiduje się zastosowanie kolejnych środków, a mianowicie ulepszeń w rachunkowości budżetowej oraz wprowadzenie zasady budżetowej. Jeżeli inicjatywy te zostałyby konsekwentnie zrealizowane, mogłyby być pomocne we wspieraniu planowanej konsolidacji budżetowej.

- (13) Określona w aktualizacji programu korekta oparta na działaniach po stronie wydatków polega na zwiększonej efektywności sektora publicznego i na racjonalizacji świadczenia usług publicznych i ochrony socjalnej. Zwiększenie efektywności wydatków staje się szczególnie ważne w przypadku podejmowania prób ograniczenia wzrostu wydatków bez naruszania poziomu świadczonych usług.

W tym celu przewidziano szereg inicjatyw, takich jak ujednoczony system informacyjny, jeden punkt wprowadzania danych w odniesieniu do transferów socjalnych oraz ponowne określenie standardów w zakresie usług publicznych, z uwzględnieniem aspektów jakości oraz możliwości zwiększenia współfinansowania przez użytkowników. W programie przewiduje się, że przy stopniowym ożywieniu gospodarczym takie innowacje przyczynią się do zmniejszenia udziału wydatków socjalnych w PKB począwszy od 2011 r. Po stronie dochodów reforma podatkowa z 2006 r., która umożliwiła stopniowe zmniejszenie stawek podatku dochodowego od osób fizycznych i osób prawnych, stopniowe wycofanie podatku od wynagrodzeń oraz wprowadzenie inwestycyjnych ulg podatkowych, miała na celu wzmocnienie zachęt do zwiększania podaży pracy oraz pobudzenie nakładów na środki trwałe. Wraz z budżetem na 2010 r. wprowadzono dodatkową ulgę podatkową dla osób uzyskujących niskie wynagrodzenie. Powyższe zmiany są częściowo finansowane poprzez podniesienie akcyzy, której dalszy wzrost został zapowiedziany w programie, przenosząc w ten sposób stopniowo obciążenie podatkowe z dochodów, w szczególności w przypadku osób o niskich dochodach, na podatki pośrednie. Inne inicjatywy w obszarze opodatkowania dotyczą nowych przepisów, które sprzyjają zwalczaniu uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania, co pozwala na usprawnienie poboru podatków.

- (14) Podsumowując, w 2010 r. strategia budżetowa określona w programie jest zasadniczo zgodna z zaleceniem Rady z dnia 2 grudnia 2009 r. przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7. Począwszy od 2011 r., biorąc pod uwagę wyżej wymienione zagrożenia, strategia budżetowa może nie być w pełni zgodna z tymi zaleceniami. W szczególności należy w pełni sprecyzować, przyjmując i wdrożąc ogólne działania konsolidacyjne przewidziane na lata 2011–2013, a także wzmocnić plany konsolidacji na cały okres objęty programem w celu uwzględnienia zagrożeń, które mogą wystąpić w związku z niższym wzrostem PKB i odchyleniami po stronie wydatków lub dochodów. Wzmocnienie takie wydaje się również uzasadnione ze względu na wspomniane wyżej zagrożenia dla długoterminowej stabilności finansów publicznych. Biorąc

⁽¹⁾ W konkluzjach z dnia 10 listopada 2009 r. w sprawie stabilności finansów publicznych „Rada apeluje do państw członkowskich o to, by w przygotowywanych programach stabilności i konwergencji skupiły swoją uwagę na strategiach ukierunkowanych na stabilność” oraz „wzywa Komisję, by wraz z Komitetem Polityki Gospodarczej i Komitetem Ekonomiczno-Finansowym kontynuowała opracowywanie metod służących ocenie długoterminowej stabilności finansów publicznych, tak aby były one gotowe na czas przed przygotowaniem kolejnego sprawozdania na temat stabilności”, które jest przewidziane na rok 2012.

pod uwagę istniejące zagrożenia, średni wysiłek fiskalny w latach 2010–2013 może okazać się niższy od zalecanego przez Radę poziomu 0,75 punktu procentowego PKB.

- (15) Co do wymagań odnośnie do danych określonych w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, odnotowano, że w programie brak pewnych danych obowiązkowych i opcjonalnych⁽¹⁾. W zaleceniu z dnia 2 grudnia 2009 r., przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7 i mającym na celu likwidację nadmiernego deficytu, Rada wezwała także Słowenię do przedstawiania sprawozdania z postępów poczynionych w realizacji zaleceń Rady w oddzielnym rozdziale aktualizacji programów stabilności. Słowenia zasadniczo zastosowała się do tego zalecenia.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w programie planuje się ustabilizowanie wskaźnika deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych na poziomie 5,7 % PKB w 2010 r. oraz jego stopniowe obniżanie w następnych latach, dzięki wysiłkowi konsolidacyjnemu opartemu na działaniach po stronie wydatków i skoncentrowanemu w ostatnich latach okresu objętego programem, do poziomu znacznie poniżej 3 % PKB w 2013 roku, na który przypada wyznaczony przez Radę termin dokonania korekty nadmiernego deficytu. Planuje się, że wskaźnik zadłużenia brutto będzie nadal wzrastał – z poziomu 34,4 % PKB w 2009 r. – aż do 2011 r., a następnie ustabilizuje się zasadniczo na poziomie około 42 % PKB. W ciągu całego okresu objętego programem wskaźniki deficytu i zadłużenia mogą okazać się wyższe niż założono. Zagrożenie to zwiększa się wraz z upływem czasu i jest związane z: (i) optymistycznymi prognozami dotyczącymi dochodów w 2010 r. oraz optymistycznymi założeniami dotyczącymi wzrostu gospodarczego po 2011 r.; (ii) możliwym przekroczeniem planowanych wydatków z uwagi na skalę przewidywanych oszczędności w połączeniu z obserwowaną w ostatnich latach dużą dynamiką, w szczególności kosztów wynagrodzeń i transferów socjalnych, w tym emerytur; oraz (iii) faktem, że działania ograniczające wydatki nie zostały jeszcze w pełni określone i przyjęte, a niektóre z nich nadal zależą od wyników negocjacji prowadzonych z partnerami społecznymi. W celu wsparcia planowanego ograniczenia wzrostu wydatków rząd przyjmuje jednak środki zmierzające do wzmocnienia kontroli wydatków oraz ram budżetowych. Ponadto planowane inicjatywy w zakresie zwiększenia efektywności sektora publicznego i racjonalizacji świadczenia usług publicznych i ochrony socjalnej także powinny przyczynić się do realizacji tego samego celu.

Nawet jeżeli pełna i spójna realizacja planowanej konsolidacji budżetowej zakłada powrót do nadwyżki pierwotnej do 2013 r., utrzymuje się wysoki poziom ryzyka w odniesieniu do długoterminowej stabilności finansów publicznych. Określenie ambitniejszego średniookresowego celu budżetowego oraz przyjęcie i realizacja zapowiadanej zmiany formuły indeksacji, a także kontynuacja reformy systemu emerytalnego, których celem jest ograniczenie znacznego wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa, umożliwiłyby uwzględnienie takiego ryzyka. Korzystne byłoby oparcie tych reform na planowanej dwuetapowej reformie systemu emerytalnego. Poza przywróceniem dobrego stanu finansów publicznych, do najważniejszych wyzwań dla słoweńskiej gospodarki należy wzmocnienie jej odporności i odzyskanie konkurencyjności, tak aby możliwe było pełne wykorzystanie globalnego ożywienia gospodarczego. Wymaga to lepszej korelacji zmian wynagrodzeń i wydajności oraz przeprowadzenia reform strukturalnych.

W świetle powyższej oceny oraz uwzględniając zalecenie z dnia 2 grudnia 2009 r. wydane na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE, zwraca się Słowenię do:

- (i) rygorystycznego wdrożenia przewidzianych działań konsolidacyjnych w 2010 r. oraz dokonania planowanego obniżenia deficytu do poziomu poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB do 2013 r. poprzez sprecyzowanie, przyjęcie i zrealizowanie wskazanych działań ograniczających wydatki zgodnie ze średnią roczną konsolidacją budżetu zalecaną w art. 126 ust. 7, przy jednoczesnej gotowości do podjęcia dalszych działań konsolidacyjnych w przypadku potwierdzenia się zagrożeń związanych z faktem, że scenariusz makroekonomiczny określony w programie jest bardziej optymistyczny niż scenariusz, na którym opiera się zalecenie wydane na podstawie art. 126 ust. 7;
- (ii) kontynuowania wysiłków na rzecz zwiększenia kontroli wydatków i wykonalności wieloletnich planów budżetowych oraz poprawy wydajności i skuteczności wydatków publicznych;
- (iii) kontynuacji, w obliczu prognozowanego znacznego wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa, reformy systemu emerytalnego i określenia ambitniejszego średniookresowego celu budżetowego, który w wystarczający sposób uwzględnia ukryte zobowiązania związane ze starzeniem się społeczeństwa.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Realny PKB (zmiana w %)	PS styczeń 2010	3,5	- 7,3	0,9	2,5	3,7	3,5
	KOM listopad 2009	3,5	- 7,4	1,3	2,0	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	3,5	- 4,0	1,0	2,7	nd.	nd.
Inflacja HICP (%)	PS styczeń 2010⁽¹⁾	5,7	1,0	1,5	2,5	2,7	2,7
	KOM listopad 2009	5,5	0,9	1,7	2,0	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.

⁽¹⁾ W szczególności nie dostarczono danych na temat zadłużenia/wierzytelności netto wobec reszty świata.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PS styczeń 2010	5,7	- 3,4	- 3,9	- 3,2	- 1,5	0,1
	KOM listopad 2009 ⁽²⁾	5,7	- 3,3	- 3,3	- 2,8	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	4,4	- 2,3	- 3,5	- 3,1	nd.	nd.
Wierzytelności/zadłużenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PS styczeń 2010	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
	KOM listopad 2009	- 6,0	- 0,7	- 0,1	- 0,5	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2010	42,4	42,4	43,2	42,9	42,7	42,5
	KOM listopad 2009	42,4	43,2	43,2	42,9	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	42,7	41,9	42,4	42,4	nd.	nd.
Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2010	44,2	48,1	48,9	47,1	45,9	44,2
	KOM listopad 2009	44,2	49,5	50,2	49,9	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	43,6	47,1	46,4	45,8	nd.	nd.
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2010	- 1,8	- 5,7	- 5,7	- 4,2	- 3,1	- 1,6
	KOM listopad 2009	- 1,8	- 6,3	- 7,0	- 6,9	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	- 0,9	- 5,1	- 3,9	- 3,4	nd.	nd.
Saldo pierwotne (% PKB)	PS styczeń 2010	- 0,7	- 4,6	- 3,9	- 2,3	- 1,1	0,4
	KOM listopad 2009	- 0,7	- 4,8	- 5,1	- 4,9	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	0,2	- 3,6	- 2,2	- 1,6	nd.	nd.
Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne ⁽¹⁾ (% PKB)	PS styczeń 2010	- 4,3	- 4,2	- 4,0	- 2,8	- 2,4	- 1,6
	KOM listopad 2009	- 4,5	- 4,8	- 5,4	- 5,6	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	- 2,9	- 4,1	- 2,3	- 2,0	nd.	nd.
Saldo strukturalne ⁽³⁾ (% PKB)	PS styczeń 2010	- 4,3	- 4,2	- 4,0	- 2,8	- 2,4	- 1,6
	KOM listopad 2009	- 4,5	- 4,7	- 5,4	- 5,6	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	- 2,9	- 4,1	- 2,3	- 2,0	nd.	nd.
Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2010	nd.	34,4	39,6	42,0	42,7	42,1
	KOM listopad 2009	22,5	35,1	42,8	48,2	nd.	nd.
	PS kwiecień 2009	22,8	30,5	34,1	36,3	nd.	nd.

Uwagi:

(1) Podane w programie wartości luki produktowej oraz salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji zawartych w programach.

(2) W oparciu o szacowany potencjalny wzrost w wysokości odpowiednio 3,3 %, 1,2 %, 1,2 % i 1,4 % w latach 2008–2011.

(3) Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe. Zgodnie z najnowszym programem działania jednorazowe i tymczasowe wynoszą 0 % PKB, natomiast według prognozy służb Komisji z jesieni 2009 r. działania te wynoszą 0,1 % PKB w 2009 r. (działania te przyczyniają się do zwiększenia deficytu).

(4) Prognozy dotyczące inflacji CPI, zamiast inflacji HICP.

Źródło:

Program stabilności (PS); prognozy służb Komisji z jesieni 2009 r. (KOM); obliczenia służb Komisji.